

Harezmi Eğitim Modeli Uygulanan Okullardaki Öğretmenlerin Modele Yönelik Görüşleri*

The Opinions of Teachers at Schools Which Applied the Harezmi Education Model on the Model

Şeyma ERDEM **
Seval EMİNOĞLU KÜÇÜKTEPE ***

Öz

Bu araştırmanın amacı, Harezmi Eğitim Modeli'ni uygulayan öğretmenlerin model hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma, tarama modellerinden, nitel araştırma desenine bağlı betimsel bir durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Araştırma 2021-2023 yılları arasında İstanbul'daki ilkokullardan ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilen 30 öğretmenle, yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda materyal ve teknoloji eksikliği nedeniyle uygulamaların öğretmenler tarafından yeterli bulunmadığı, uygulamaların öğrencilere işbirliği yapabilme, problem çözme becerisi kazanma, farklı bakış açıları geliştirebilme, öğrenme isteğinin artması ve öğrencilerde ifade becerisini geliştirdiği, öğretmenlere mesleki tecrübe kazandırdığı bulgular arasındadır. Ayrıca, öğretmenlerin öğrencilere olumlu katkıları olduğundan ve doğru Harezmi ekipleriyle çalışmanın verimli olduğunu düşündüklerinden modeli uygulama konusunda istekli oldukları da bulgular arasındadır. Bu bağlamda öğretmenlere çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Harezmi eğitim modeli, eğitim modeli, Harezmi eğitim modeli uygulanan okullar, öğretmen görüşleri

* Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinin bir parçasıdır ve 11. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Marmara Üniversitesi, E-posta: ozderseyma@gmail.com, Orcid ID: 0009-0003-6940-4337

*** Doç. Dr., Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, E-posta: sevalek@marmara.edu.tr, Orcid ID: 0000-0003-0247-6654

Atf için: Erdem, Ş. ve Eminoğlu Küçüktepe, S. (2024). Harezmi eğitim modeli uygulanan okullardaki öğretmenlerin modele yönelik görüşleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 60(60), 207-226. DOI: 10.15285/maruaeab.1498995

Abstract

The purpose of this research is to determine the opinions of teachers who apply the Harezmi Education Model about the model. The research was designed as a descriptive case study based on a qualitative research design, one of the survey models. The research collected data using semi-structured interview forms with 30 teachers selected by criterion sampling method from primary schools in Istanbul between 2021-2023. As a result of the research, it was found that the applications were not found sufficient by the teachers due to the lack of materials and technology, and that the applications provided students with the ability to cooperate, gain problem-solving skills, develop different perspectives, increase the desire to learn, develop students' expression skills, and provide teachers with professional experience. In addition, it is among the findings that teachers are willing to implement the model because it has positive contributions to students, and they think that working with the right Harezmi teams is productive. In this context, various suggestions were presented to teachers.

Keywords: Harezmi education model, education model, schools where the Harezmi education model is applied, teachers' opinions

Giriş

Günümüz toplumunda, insanın yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan bilgi, küreselleşmeyle birlikte 21. yüzyılda en hızlı yayılma seviyesine ulaşmıştır. Hızlı yayılan bilgi, beraberinde hızlı bir değişimi de getirmiştir. Artık bilginin ezberlenerek hatırlama düzeyinde tutulmasından çok onun problem çözmeye etkin biçimde kullanması önemli görülmektedir. 21. yüzyıl ile giderek küreselleşen, aynı zamanda da farklılaşan bir dünya doğmaktadır.

21. yüzyılın öne çıkan en önemli değerlerinden biri küresel yurttaşlık eğitimidir. Küresel yurttaşlık, “çok ulusluluk, çok boyutlu yurttaşlık, dünya yurttaşlığı” anlamında ifade edilebilir (Banks, 2001). Küreselleşmenin eğitim ile yakın bir ilişkisi vardır. Eğitim, bir toplumun şekillenmesinde önemli bir yere sahiptir (Çelik & Gömleksiz, 2000). 21. yüzyılın bir diğer ana karakteristiği bilginin en önemli olgu haline gelmesidir (Kalaycı,2008). Sistem odaklı yapılar yerine, insan odaklı yapılara yönelme, bilgi üretimindeki artış, ezberciliğe yöneltilen eleştiriler, düşünen, tartışan, üreten bireylerin yetiştirilmesi yönündeki eğilimler; insanları, eğitim üzerinde düşünmeye sevk etmekte ve farklı bakış açılarına yönelmektedir. Bu yüzden nasıl bir eğitim tartışması, daha çok gündeme gelmektedir (Gezer, 2007). Tanım gereği eğitim, yalnızca kültürü aktarmak için değil, aynı zamanda pragmatik ulusal ihtiyaçları ele almak için bir araçtır. Bu yüzden belirli becerileri ve belirli bir bilgi tabanını vurgulamaktadır (Beard ve Walker'dan aktaran Brunold & Conesa, 2010).

21. Yüzyıl becerilerini yeterince kazandıramadığı düşünülen geleneksel okullar eğitim programlarında yeni yaklaşımlar ihtiyacını doğurmuştur. Geleneksel okullarla ilgili yakınmalar ve rahatsızlıklar gerek aileleri gerekse eğitim yetkililerini yeni arayışlara ve alternatif uygulamalara yöneltmiştir (Aydın, 2012).

Dünya genelinde alternatif eğitim yaklaşımları ve okulları çeşitlenmekle birlikte Türkiye'de 1997 yılından itibaren alternatif eğitim uygulamaları görülmektedir. Türkiye'de uygulanmakta olan günümüz eğitim sistemi 2005 yılından itibaren ilköğretim okullarında yeni bir program anlayışını

ortaya koymuş, çağdaş eğitim kuramları ön plana çıkmıştır (Korkmaz, 2020). Geleneksel öğretim metotlarının bırakılarak yerine öğrenciyi merkeze alan ve öğrenci tarafından, yaparak yaşayarak kendi bilgilerinden hareketle bilgiye ulaşan yeni bir yöntemin kabul görmesi, çağa uygun bireyler yetiştirilmesi açısından önemli bir etken olmuştur (Özbay, 2009).

Ülkemizde, küresel ve güncel yaklaşımlar doğrultusunda yapılan eğitim iyileştirmelerine ve alternatif eğitim çalışmalarına baktığımızda, STEM eğitimine benzeyen ancak birçok farklı yanı da barındıran Harezmi Eğitim Modeli'ni görmekteyiz. Harezmi Eğitim Modeli, öğrencilerin teknolojiyi kullanarak nasıl üretebileceklerini keşfetmelerinin yanında; güvenli, etik ve ahlaki değerleri özümseyerek bilimsel araştırma yöntemleriyle belirlediği süreci, farklı disiplinlerdeki öğretmenleri ile değerlendirdiği sürekli kendini güncelleyen yapıya sahip bir model olarak tanımlanabilir (Koçoğlu, 2018).

Harezmi Eğitim Modelinde önce öğrencilerin belirlediği herhangi bir durum ya da olaya ilişkin var olan problem tanımlanır, sonra problemi çözmeden çözüm yolları belirlemeye dayanan algoritma düşünce yapısı kullanılır. Algoritma, problemleri çözmek için tasarlanmış bir prosedür ya da formül, diğer bir ifadeyle çözüme ulaştıran yol olarak tanımlanabilir. Modele, algoritmanın temsilcisi dokuzuncu yüzyılın başlarında yaşamış olan Türk Müslüman Matematikçi Ebu Abdullah Muhammed bin Musa el-Harezmi'nin adı verilmiştir (Yazıcı, 2022).

22-23 Ekim 2016 tarihlerinde İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yürütülen “Zihinden Makineye Bilgisayar Bilimleri ve Disiplinler arası Eğitim Çalıştayı” organize edilip modelin ilk çalışması yapılmıştır. Çalıştay sonrası hazırlanan rapor ile Harezmi Eğitim Modelinin üzerinde şekilleneceği 5 temel zemin belirlenmiştir;

1. Bilgi işlemsel düşünme beceresinin hayata uyarlandığı
2. Programlama ve öğretim araçlarının öğrenme ortamlarında etkin kullanıldığı
3. Disiplinler arası yaklaşımın yeniden yorumlanarak farklı disiplinlerin eş değerde yer aldığı
4. Robotik ve oyun tasarımı ile yenilikçi öğrenmelere varıldığı,
5. Sosyal Bilimler ile diğer bilimlerin (STEM, Bilgisayar Bilimleri vb.) bütünleştiği, iş birliği ile tüketen değil üreten, kendini sürekli güncelleyen bir eğitim modelini ortaya çıkarmıştır. (Meb, 2018).

Sonuç olarak Harezmi Eğitim Modeli STEM eğitiminden ayrılan yapısal farklılıkları sayesinde ülkemiz öğretim programlarına uygun olarak entegre edilebilmiş ve pilot uygulamalar sonucunda olumlu sonuçlar elde edilmiştir (Koçoğlu, 2018).

Harezmi Eğitim Modeli için 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı uygulamalarına hazırlık amacıyla 39 ilçede 443 uygulama okulunda öğretmen eğitimi kursu verilmeye başlanmış, ayrıca internet üzerinden yapılan bilgilendirme sunumuna 58 İl Millî Eğitim Müdürlüğünden Harezmi Eğitim Modeli'ne dâhil olacak okul müdürleri ile öğretmenler katılmıştır. Eşzamanlı olan konferansla an içinde 976 toplamda ise 2334 katılımıyla ulaşılmıştır (MEB, 2019).

Harezmi Eğitim Modeli'ne yönelik alanyazına bakıldığında; Harezmi eğitim modeli uygulama verisinin metin madenciliği teknikleriyle değerlendirilmesi (Çimen, 2022), modelin sosyal bilgiler dersinde uygulanması (Tokmak, 2022), modeli uygulayan öğretmenlerin model hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi (Seçer, 2021), modelin alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda analizi, özel yetenekli öğrencilerin yaratıcılık becerilerine etkisi (Yavuz, Yavuz, Özyürek ve Boral , 2019), eğitim modeline yönelik metaforik algılarının belirlenmesine yönelik çalışmalar(Ceylan, Öğten, Tüfekçi ve Yurttaş, 2020) olarak görmektediriz.

Bu araştırmanın amacı, 2016-2017 eğitim – öğretim döneminde ülkemizde, İstanbul ilinde pilot uygulama olarak başlatılan ve giderek yaygınlaştırılması planlanan Harezmi Eğitim Modeli'ni öğretmen görüşleri açısından değerlendirmektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Harezmi Eğitim Modeli uygulanan okullardaki öğretmenlerin,

1. Modelin uygulama sürecine yönelik görüşleri nelerdir?
2. Harezmi Eğitim Modeli uygulanan okulların araç-gereç, donanım ve teknolojik altyapı bakımından yeterliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Harezmi Eğitim Modeli uygulamaları için ayrılan sürenin yeterliğine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
4. Harezmi dersi için ders planı ve etkinlik hazırlarken karşılaştıkları durumlara ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Harezmi Eğitim Modeli'nin niteliğini artırmak için uygulama sürecinde yapılabilecek değişiklikler neler olabilir?

Yöntem

Araştırma, tarama modellerinden, nitel araştırma desenine bağlı betimsel bir durum çalışması olarak tasarlanmıştır.

Durum çalışmaları özel bir durumun belirlenmesiyle başlar. Bu durum bir birey, bir topluluk ya da bir kuruluş veya bir ortaklık gibi somut bir varlık olabilir. Daha az somut düzeyde, bir topluluk, bir ilişki, bir karar verme süreci veya belirli bir proje olabilir (Yin'den aktaran Aydın, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2023 yılları arasında İstanbul ili; Maltepe, Tuzla, Ataşehir, Sultangazi, Küçükçekmece, Bağcılar ilçelerinde Harezmi Eğitim Modeli'ni uygulayan, ilkokullarda görev yapan 30 ilkokul öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu; ölçüt örnekleme göre seçilmiştir. Ölçüt örnekleme, örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasıdır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2014). Bu örnekleme yönteminin asıl amacı önceden tespit edilen ölçütleri karşılayanların çalışmaya katılmasını sağlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 140).

Ölçütler;

- Harezmi Eğitim Modeli'ni İstanbul ilinde uygulayan
- İlkokullarda görev yapan
- Harezmi Eğitimi konusunda eğitim almış
- Uygulamaya katılan öğretmenler arasından seçilerek araştırma yapılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgilerinin frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde Harezmi eğitimi uygulayan ve araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri arasında 25 yaşın altında olan öğretmen olmadığı, Harezmi eğitimi uygulayan öğretmenlerin %6,6'sını 26-30 yaş aralığındaki öğretmenlerin oluşturduğu, %23,3'ünü 31-35 yaş aralığındaki öğretmenlerin oluşturduğu görülmektedir. Çalışma grubunun %70'ini ise 36 yaşından büyük öğretmenlerin oluşturduğu görülmektedir. Çalışma grubu cinsiyet açısından incelendiğinde grubun %90'ının kadın, %10'unun ise erkek öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Mesleki kıdem açısından incelendiğinde ise katılımcıların %3,33'ünün 1-5 yıl arası, %3'ünün 6-10 yıl arası, %53'ünün 11-20 yıl arası, %33'ünün ise 20 yıldan fazla sınıf öğretmenliği mesleğinde görev yaptığı görülmektedir.

Veri toplama aracı

Araştırmada veri toplamak amacı ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı ve eğitim programları ve öğretim alanındaki bir doçent öğretim üyesi ile birlikte hazırlanmıştır. Görüşme formlarına son hali verilmeden önce Harezmi Eğitim Modeli eğitimi alan iki öğretmene uygulanmıştır. Deneme uygulaması sonucunda öğretmenlere yönelik 9 açık uçlu soru belirlenmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından, İstanbul il milli eğitim müdürlüğünden gerekli izinler alınarak, okul yöneticilerinin gözetiminde, eğitim – öğretimi aksatmayacak şekilde toplanmıştır. Yapılan görüşmeler gönüllü ve Harezmi Eğitim Modeli'ni uygulayan öğretmenlerden izin alınarak ses kaydı yoluyla kayıt altına alınmış ve bu ses kayıtları araştırmacılar tarafından deşifre edilmiştir. Böylece unutmaya ve zaman geçmesine bağlı veri kaybı yaşanmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi için nitel veri analiz türlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde kavramlar araştırmacıyı temalara / kodlara götürür bu sayede olgular daha iyi düzenlenir ve anlaşılır hale gelir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem birbirine benzeyen verileri kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirip bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyip okuyucuya sunmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Analizlerin yapılabilmesi için öğretmenlere Ö1, Ö2 biçiminde kodlar verilmiştir. Görüşmeler araştırmacı tarafından Microsoft Word programında dikte edilmiş ve tamamı yazıya aktarılmıştır. Yazıya aktarılan veriler tüm ses kayıtları tekrar dinlenerek gözden geçirilmiştir. Verilen cevaplar benzerlik ve farklılıklarına bakılarak kodlarla belirlenmiştir. Elde edilen veriler tablolar haline getirilmiş ve bunlar bulgular kısmında sunulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nicel araştırmalarda kullanılan geçerlik ve güvenilirlik ifadelerinin yerine nitel araştırmalarda inanılabilirlik, sonuçların doğruluğu ve araştırmacının yetkinliği gibi ifadelerden bahsetmek daha doğru olur (Krefting L. , 1991). Guba ve Lincoln (1982), inandırıcılık için kriterleri iç geçerlik (inanılabilirlik), güvenilirlik (güvenilebilirlik), objektiflik (onaylanabilirlik) ve aktarılabilirlik olmak üzere dört ana başlık altında toplamıştır.

Bu bilgiler ışığında yapılan bu çalışmada iç geçerliğin sağlanabilmesi için alan yazın taranarak hazırlanan görüşme formu soruların anlaşılabilirliğini ve çalışma için gereken veriyi elde edememesi bakımında iki öğretmenle ön görüşme yapılmıştır. Görüşme sonunda alınan cevaplar doğrultusunda sorular araştırmacılar tarafından gözden geçirilmiş, gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Dış geçerlik bağlamında; görüşmeler yapılmadan önce, görüşme soruları araştırmacılara ulaştırılmış, görüşme sırasında sorulacak soruların akademik bir araştırma için sorulduğu, gönüllülük esasına dayandığı, gizlilik esasının bulunduğu ve alınan ses kaydının sonrasında görüşmeleri kusursuz bir biçimde araştırmaya aktarabilmek amacıyla yapıldığı bilgisi de verilmiştir. Böylece araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin sorulara daha içten cevap vermeleri sağlanmıştır. Görüşme kayıtları yazıya aktarıldıktan sonra görüşülen öğretmen ve yöneticilere gönderilmiş ve böylece verdikleri yanıtların doğru aktarılıp aktarılmadığını kontrol edebilmeleri sağlanmıştır. Veriler yazıya dökülürken yapılan kayıtların dışına çıkılmamıştır.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için elde edilen temaların kodları temsil edip etmediğini teyit etmek amacıyla Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretimi Ana Bilim Dalındaki iki öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Araştırmada belirlenen kategorilerin söz konusu kavramsal kategoriyi temsil edip etmediğini teyit etmek amacıyla ve katılımcıların kimlikleri belli olmayacak şekilde doğrudan alıntılar yapılmıştır. Güvenirlik hesaplanması için Miles ve Huberman'ın (1994) güvenirlik formülü kullanılmıştır. Yapılan hesaplamada araştırmanın güvenirliliği 0.93 olarak hesaplanmıştır.

Huberman'ın (1994) güvenirlik formülü;

Güvenirlik=görüş birliği/görüş birliği+görüş ayrılığı x 100

Güvenirlik=134/144 x 100 = 0.93

Buna ilaveten oluşturulan tablolar karşılaştırılmıştır. Krefting, (1991) uzman incelemesini, araştırma sürecinin ve bulgularının araştırma yöntemlerine dair bilgisi ve deneyimi olan tarafsız kişilerle paylaşılması ve onların fikirlerine başvurulmasıdır (Krefting, 1991).

Bulgular

Harezmi Eğitim Modeli'ni uygulayan öğretmenlerin model hakkındaki görüşlerinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Öğretmenlerin Okullarda Uygulanan Harezmi Eğitim Modeli'nin Uygulama Sürecine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 1. Öğretmenlerin Okullarda Uygulanan Harezmi Eğitim Modeli'nin Uygulama Sürecine Yönelik Görüşleri

Temalar	Kodlar	Frekans
Uygulamaların Öğrencilere Olumlu Katkıları	Merak duygusunun gelişmesi	1
	Araştırma becerisi	2
	Birlikte düşünebilme yeteneği	3
	İşbirliği yapabilme	16
	Problem çözme becerisi kazanma	18
	Bilimsel yöntem basamaklarını uygulayabilme	2
	Farklı bakış açısı kazanma	18
	Öz düzenleme yapabilme	1
	Öğrenme isteğinin artması	16
	Teknolojiyi aktif kullanabilme	6
	İfade becerisinin gelişmesi	16
	Derse aktif katılımın artması	5
	Yaratıcı düşünme becerisi	2
	Soru sorma becerisinin gelişmesi	2
	Disiplinlerarası ilişki kurabilme	3
	Çözüm odaklı düşünebilme	1
	Empati geliştirme	2
Sorumluluk geliştirme	1	
Yardımlaşma	2	
Uygulamanın öğretmenlere olumlu katkıları	Mesleki tecrübe	16
	Öğrenciyi daha yakından tanıyabilme/öğrenciyi keşfedebilme	2
	Yeni teknikler öğrenme	1

Tablo 1 incelendiğinde “uygulamaların öğrenciye olumlu katkıları” teması altında 1 öğretmen merak duygusunun arttığını, 2 öğretmen araştırma becerisi kazandırdığını, 3 öğretmen birlikte düşünebilme yeteneği geliştirdiğini, 16 öğretmen işbirliği yapabilme becerilerini geliştirdiğini, 18 öğretmen problem çözme becerisi kazandırdığını, 2 öğretmen bilimsel yöntem basamaklarını uygulayabilme becerisi kazandırdığını, 18 öğretmen farklı bakış açısı kazandırdığını, 1 öğretmen öz düzenleme yapabilme yeteneği geliştirdiğini, 16 öğretmen öğrenme isteğini artırdığını, 6 öğretmen teknolojiyi aktif kullanabilme becerisi kazandırdığını, 16 öğretmen ifade becerisinin geliştirdiğini, 5 öğretmen derse aktif katılımı artırdığını, 2 öğretmen yaratıcı düşünme becerisi geliştirdiğini, 2 öğretmen soru sorma becerisini geliştirdiğini, 3 öğretmen disiplinlerarası ilişki kurabilme yeteneği kazandırdığını, 1 öğretmen çözüm odaklı düşünebilme yeteneğini geliştirdiğini, 2 öğretmen empati geliştirmeye katkıları olduğunu, 1 öğretmen sorumluluk geliştirmeye katkı sunduğunu, 2 öğretmen yardımlaşma becerisine katkı sunduğunu düşündükleri görülmektedir.

Öğretmenlerden bazılarının bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö27: “... bir fikir üzerine birlikte tartıştılar. Fikir alışverişinde bulundular. Çocuklara böyle önemli bir katkısı var.”

Ö7: “...Ayrıca birbiriyle iletişim kurmalarının artması çok iyi. Genelde iş birlikçi etkinlikler yapıyoruz grup çalışmalarında bunun için de çok etkili olduğunu düşünüyorum. Bunlar olumlu tarafları.”

Ö4: “Birçok teknik öğretmiş olduk. Problem çözme tekniği. Benim kendi normal derslerime yansıdı Harezmi dersleri.”

Ö2: “Evet olumlu yanları var. Şöyle, aslında bilimsel yöntem basamaklarını uyguluyoruz bakıldığında. Yani çocuklara bir problemin farkına vardırıyoruz önce. Ondan sonra o problemin alt nedenlerini bulmaya çalışıyoruz. Daha sonra çözüm yolları, hipotezler oluşturuyoruz. Aslında çocuklar bildiğiniz bilimsel araştırma basamaklarını gerçekleştiriyorlar. O bakımdan düşünüldüğünde hani yetenekli çocuklar da varsa harika işler çıkıyor ortaya.”

Öğrencilere farklı bakış açıları kazandırma yönünden Harezmi Eğitim Modeli uygulamalarının olumlu yönleri olduğunu düşünen Ö16 kodlu öğretmenin görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö16: “Yani süreçte farklı düşünmeye yöneltiyor çocukları. Farklı bakış açıları kazandırıyor onlara. Bir düşüncüyü duyunca, duyduğu düşünce üzerine başka düşünceler geliştirebiliyor kendi içinde böylece farklı bakış açıları kazanıyorlar.”

Ö4: “benim öğrencilerimizi çocuklarda inanılmaz bir değişim sağladı derslerde öz kontrollerini sağlamayı öğrendiler”

Ö6: “Çok büyük bir etkisini gördük. Derslerde daha çok parmak kaldırmaya başladılar.”

Ö5: “..., teknolojik olarak ilave katkıları iyi.”

Ö7: “Genel olarak çocukların konuşma, kendini ifade etme açısından da çok iyi olur. Küçük grupla çalıştığımız için sınıf içerisinde göremediğimiz çocukların kendini ifade etme fırsatını burada yakalıyorlar.”

Ö6: “Hani yapacakları etkinliklerde aktif olarak rol almaya başladılar ya biz olumlu olarak gözlemledik arkadaşlarla beraber özellikle buna dikkat ettik.”

Ö7: “Çocuklara yaratıcı düşünmeyi öğretiyor.”

Ö20: “Evet olumlu yönleri var. Sorgulamayı öğretiyor. Çeşitli problemler, üzerinde fikir geliştirebilmeyi, çözüm önerileri geliştirebilmeyi kazandırıyor.”

Ö15: “Evet, ben olumlu gördüğüm yönler şu, hani disiplinler arası ilişkiler birbiriyle çok bağlantı kuruluyor. Bir disiplinde gösterdiği başarıyı öğrenci başarısız olduğunu düşündüğü başka bir dersle ilişkilendiriyor. Başarısız olduğunu düşündüğü disiplinde de çaba göstermeye başlıyor.

Ö22: “Çocuklar sorun odaklı gelmiyorlar artık yanınıza sorunun yanında çözümünü birlikte geliyorlar. Daha az sorun getiren çocukla toplum daha iyiye gidecek. Ben bunu sınıfta da uyguluyorum. Sorun getiren öğrencilerime sorununu ve yanında getirdiği iki tane çözümünü

de soruyorum. Sorununa çözümünü bulup öyle gelmesini istiyorum. İşte Harezmi eğitimi bu durumu daha bilimsel olarak ortaya koyuyor.”

Ö26: “Harezmi derslerinde soruna çözümün bir parçası olmaya çalışmanın empati yeteneklerine katkıları olduğunu düşünüyorum.”

Ö23: “Harezmi eğitimi öğrencilerde görev paylaşımını destekledi ve bu nedenle sorumluluk duygularını geliştirdiğini söyleyebilirim.”

Ö25: “yardımlaşarak yapmaları olumlu bir yönü.”

Ö5: “Mesleki anlamda güzel paylaşımlar sağlanan bir ortam. Birbirimizin tecrübelerinden faydalandık.”

Ö4: “Kendimiz de birçok yeni teknik görmüş olduk.”

Harezmi Eğitim Modeli'nin olumsuz görülen özellikleri sorusuna yalnızca bir öğretmen olumlu bir yanı olmadığı yönünde görüş belirtmiştir. Ö29 kodlu öğretmenin görüşü aşağıda verilmiştir.

Ö29: “Ben olumlu bir tarafını maalesef görmedim. Bence Harezmi'ye format atılmalı. Yeniden yaratılmalı.”

Harezmi Eğitim Modeli Uygulanan Okullardaki Araç-Gereç, Donanım ve Teknolojik Altyapının Yeterliğine Yönelik Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 2. Harezmi Eğitim Modeli Uygulanan Okullardaki Araç-Gereç, Donanım ve Teknolojik Altyapı Bakımından Yeterliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Araç-gereç ve Materyal	Dersler için gereken teknolojik araç-gereçler vardır.	11
	Dersler için gereken teknolojik araç - gereçler yetersizdir.	8
Harezmi Dersleri İçin Uygun Ortam	Dersler için gereken teknolojik araç-gereçler yoktur.	11
Harezmi Dersleri İçin Uygun Ortam	Harezmi dersleri için boş bir alan ayrılmıştır.	9
	Harezmi dersleri müsait olan herhangi bir sınıfta sürdürülmektedir.	14
	Harezmi dersleri için bir Harezmi sınıfı oluşturulmuştur.	7
	Harezmi dersleri için uygun atölyeler, deney ve etkinlik alanları bulunmaktadır.	7

Tablo 2. incelendiğinde, “araç-gereç ve materyal” teması altında; 11 öğretmenin dersler için gereken teknolojik araç-gereçlerin bulunduğunu, 8 öğretmenin dersler için gereken teknolojik araç - gereçler yetersiz olduğunu, 11 öğretmenin dersler için gereken teknolojik araç-gereçlerin bulunmadığını belirttikleri görülmektedir. Aşağıda öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri verilmiştir.

Ö1: “Yeterli. Akıllı tahtayı kullanıyoruz işte bilgisayar sistemimize açılan akıllı tahtamız var. Teknoloji anlamında herhangi bir sıkıntımız yok.

Ö30: “Okulumuz bilişim teknoloji eksikliği nedeniyle çok yeterli değil.”

Ö22: “Yeterli değil. Biz çok fazla teknoloji gerektirmeyecek bir konu seçtik ama hani bir robotik kodlama neden olmasın ki?”

Tablo 2. incelendiğinde “Harezmi dersleri için uygun” ortam temasının altında; 9 öğretmenin Harezmi dersleri için boş bir alan ayrıldığını, 14 öğretmenin Harezmi dersleri müsait olan herhangi bir sınıfta sürdürüldüğünü, 7 öğretmenin Harezmi dersleri için bir Harezmi sınıfı oluşturulduğunu, 7 öğretmenin Harezmi dersleri için uygun atölyeler, deney ve etkinlik alanları bulunmadığını belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö1: “Kullanabileceğiniz bahçe alanımız var. Spor salonunu yani gerekli imkanları sağlamaya çalışıp açıkçası idaremiz de bizi çok fazla sıkıyor. Hani imkanları dahilinde. Yani müdür yardımcılara veya müdürümüze ulaştığımız zaman imkân sağlayabiliyorlar bize.”

Ö19: “. Biz İngilizce sınıfını kullanıyorduk. O şekilde belirlemiştik.”

Ö27: “Harezmi sınıfına girdiğinde çocuklar kendini oraya ait hissediyor. Evet şimdi Harezmi derslerini işleyeceğiz diye bir beklentiyle giriyorlar oraya. Tabii ki böyle bir sınıfın okulumuzda bulunması bir şans.”

Ö15: “. Bunun dışında fen laboratuvarı, drama sınıfı, kodlama sınıfımız da var okulda. Harezmi için buraları da kullanıyoruz.”

Harezmi Eğitim Modeli Uygulamaları için Ayrılan Sürenin Yeterliliği ile İlgili Öğretmen Görüşlerine İlişkin Elde Edilen Bulgular

Tablo 3. Harezmi Eğitim Modeli Uygulamaları için Ayrılan Sürenin Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Süreler yeterlidir.	Planlamalar için ayrılan 2 saat süre yeterlidir.	1
	Uygulamalar için ayrılan 2 saat süre yeterlidir.	17
Süreler değiştirilmelidir.	Planlamalar için ayrılan 2 saat süre yetersizdir.	19
	Uygulamalar için ayrılan 2 saat süre yetersizdir.	9
	Uygulamalar için ayrılan 2 saat süre fazladır.	1
	Uygulamalar için 25 haftalık süre fazladır.	1
	Harezmi uygulama başlangıç tarihleri öne çekilmelidir	1
	Ayrı bir Harezmi günü olmalı süreler uzatılmalıdır.	1
	Harezmi uygulamaları bir senede bitemez, dört yıla yayılmalıdır.	1

Tablo 3. incelendiğinde “süreler yeterlidir” temasının altında, 1 öğretmenin planlamalar için ayrılan 2 saat süreyi yeterli bulduğu, 17 öğretmenin uygulamalar için ayrılan 2 saat süreyi yeterli bulduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö3: “Bir saat öncesinde toplantı için bir saat sonrasında değerlendirme toplantısı için. Bu süreler ideal bence.”

Ö24: “Uygulama için yeterli.”

Ö30: “Ayrılan ders süresi gayet yeterli oldu.”

Tablo 3. incelendiğinde “süreler değiştirilmelidir” teması altında; 19 öğretmen planlamalar için ayrılan 2 saat yetersiz olduğunu, 9 öğretmen uygulamalar için ayrılan 2 saat süre yetersiz olduğunu, 1 öğretmen uygulamalar için ayrılan 2 saat sürenin fazla olduğunu, 1 öğretmen uygulamalar için 25 haftalık süre fazla olduğunu, 1 öğretmen Harezmi uygulama başlangıç tarihlerinin öne çekilmesi gerektiğini, 1 öğretmen ayrı bir Harezmi günü olması sürelerin uzatılmasını, 1 öğretmen Harezmi uygulamalarının bir senede bitemeyeceğini, dört yıla yayılması gerektiğini belirtmektedir. Öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö2: “Bizim en çok zorlandığımız kısım plan yazma kısmı. Biz arkadaşlarla da konuşuyoruz hepimiz bu konuda zorlanıyoruz.”

Ö12: “2 saat uygulama yerine 4 saat uygulama belki daha iyi olabilir çünkü bir sonraki hafta problemden fazla uzaklaşabilir çocuklar. Haftada 4 saat olabilir.”

Ö4: “Bence yeterli. Ben fazla bile olduğunu düşünüyorum aslında. Çok kalabalık bir okuluz ve yorgun bir süreç. Havalar ısındıktan sonra çocuklar tamamen isteksizleşti. Süre uzun.”

Ö3: “ben haftalık sürenin azaltılması gerektiğini düşünüyorum. 25 hafta uzun soluklu bir zaman. Bu işte planların hazırlanması, bunların Harezmi sistemine yüklenmesi zaman zaman öğretmenler için yorucu oluyor. Sürenin biraz daha iyileştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö8: “Bence yeterli değil ama şöyle bir şey ders saati olarak değil, bizim Harezmi’ye başlamamız yaklaşık Kasım gibi oluyor. Kasımın ortaları gibi oluyor işte. Başvuruların değerlendirilmesi filan onu daha öne çekip en azından Ekim ayının başında başlasak daha güzel işler yapılacak diye düşünüyorum. Harezmi’nin ders saatini artırmak çözüm değil. Bu sefer çocuklar sıkılabiliyorlar. Onun için Kasım değil de ekim başı yani olabilir, eylülün sonlarına doğru başlayabiliriz. Bu seçme işleri filan çok da başvuru yok zaten, boşuna seçme işleriyle de uğraşmamak lazım. Yani ders süresi arttırılmasındansa aslında daha erken başlarsa daha iyi uygulanır.”

Ö22: “Yok yetmiyor. 2 saat olmamalı. Onun özel bir günü olmalı. Bence o gün öğretmen diğer dersleri yapmamalı. Sadece Harezmi’ye odaklanmalı, rahat, rahat, eğlene, eğlene. Böyle bir koşturma durumu olmadan onu yapmalı. Okuldan sonra çocuk da yorgun oluyor, öğretmen de yorgun oluyor. Hani yapmak? Hani yine zevkliydi. Farklı bir şey olduğu için yine çocuklar çok heyecanlı oluyor ama belki çok verim alacakken daha az bir verim oluyor. O gününe özel olmalı, Harezmi günü olmalı.”

Ö29: “İlkokul için yeterli değil. İlkokulda yapacaksanız bunu mutlaka birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar yaymalı ve daha çok zaman ayırmalısınız. Sonsuz bir hayal gücüne sahip çocukları doğru şekilde kanalize edersek geleceğin Türkiye’sini yakalarız. Merakları ve hayretleri hep canlı tutularak bilim üretmeye teşvik edilmeli. Bunun sınırlı bir zamanı olamaz bence. Öğrencilerim bilgisayarı açıp kurulum yapma sırasında bile çok zaman kaybediyor zaten, etkinlik bundan da uzun sürüyor. Gönülsüz bir şekilde evde yapmalarını söylememeliyim.”

Tablo 4. Öğretmenlerin Harezmi Dersi İçin Ders Planı ve Etkinlik Hazırlarken Zorlanıp Zorlanmadıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Planları hazırlamak kolay.	Görev paylaşımı ve işbirliği yaparak kolayca hazırladık.	12
Planları hazırlamak zor.	Planlar çok fazla ayrıntı içeriyor	18
	Plan örneği yok.	7
	Planlar taslak şeklinde değil uygulama akışı şeklinde hazırlanmalıdır.	4
	Disiplinlerarası kazanım yazmak zor.	3
Etkinlik hazırlamak kolay.	Görev paylaşımı ve işbirliği ile kolayca etkinlik bulabildik.	8
	Sınıf öğretmeni olduğumuzdan etkinlik hazırlama tecrübemiz var.	6
Etkinlik hazırlamak zor.	Harezmi derslerine aşina olmadığımız için etkinlikleri bulmakta zorlandık.	3
	Sıkılmadan eğlenecekleri türde etkinlik bulmakta zorlandık.	1

Tablo 4. incelendiğinde planları hazırlamak kolay teması altında; planları görev paylaşımı ve işbirliği ile kolaylıkla hazırlayabildiğini ifade eden 12 öğretmen bulunduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö5: “İşbirliğiyle birimizin durduğu yerde diğeri görevi devralıyordu. Görev paylaşımı yaptığımız için zorlanmadık.”

Tablo 4. incelendiğinde “planları hazırlamak zordur” teması altında; 18 öğretmen planların çok fazla ayrıntı içerdiğini, 7 öğretmen, plan örneğinin bulunmadığını, 4 öğretmen planların uygulama akışı biçiminde sunulmasının daha kolay olacağını, 3 öğretmenin disiplinlerarası kazanım yazmanın zor olduğunu belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö23: “Ders planında çok zorlandık. Çok ayrıntılı planlar.”

Ö1: “Evet ders planları. Biraz yabancı olduğumuz bir şey, yani yeni karşılaştığımız bir plan türü olduğu için o planlama noktasında biraz sıkıntı yaşayabiliyoruz. Hani zorlandığımız noktalar oluyor ama bir şekilde örnek planımız olsaydı rahat edebilirdik.”

Ö8: “Bana bunlar çok gereksiz geliyor ya plan tabi ki okumak isterler ne yapılıyor ne ediliyor ama biraz daha kısaltılabilir. Yani bunlar uygulamaların sonunda biz bu çalışmalarını yaptık şeklinde sunulabilir.”

Ö14: “Ya ders planlarını hazırlarken zorluk yaşadık, şöyle yaşadık. Bizden hani disiplinlerle birbirini hani bütün disiplinleri bir arada hani eşleştirerek kullanmamız istendi, yapıyoruz ama bunları araştırmak, ilişkilendirmek bir araya getirmek uzun zaman alıyor. Hani bu da bizi yoruyor açıkçası. Biz projeye odaklanmak yerine kazanım bulma disiplinlerle eşleştirme aşamasında problem yaşıyoruz yani. Uzun vakit aldığı için de hani odaklanmada sıkıntı yaşıyoruz veya o proje olan isteğimiz azalıyor.”

Tablo 4. incelendiğinde “etkinlik hazırlamak kolay” teması altında; 18 öğretmen görev paylaşımı ve işbirliği yaparak etkinlik hazırlamanın kolay olduğunu, 6 öğretmenin ise sınıf öğretmeni oldukları için etkinlik hazırlamaya yatkın olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö19: “Etkinliklerde hiçbir zorluk yaşamadık, ekibimiz çok sağlam bu konuda.”

Ö3: “Etkinlikler sınıf öğretmeni olduğumuz için çok kolay bulunuyor.”

Tablo 4. incelendiğinde “etkinlik hazırlamak zor” teması altında, 3 öğretmenin Harezmi derslerine aşına olmadıkları için etkinlik hazırlamakta zorlandıklarını, 1 öğretmenin ise sıkılmadan eğlenecekleri tarzda etkinlik bulmak zorlandıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö13: “Çocuklara neler yaptırabiliriz diye düşünürken biraz zorlanıyoruz. “

Ö30: “İlkokul çağı çocukları baz aldığımızda verilen sürede sıkılmadan ve eğlenerek uygulayabilecekleri türde etkinlik belirlemede zorlandığımız haftalar oldu.

Harezmi Eğitimi Uygulayan Öğretmenlerin Harezmi Eğitim Modelini Uygulama Sürecinin Niteliğinin Arttırılmasına Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 5. Harezmi Eğitimi Uygulayan Öğretmenlerin Harezmi Eğitim Modeli'nin Uygulama Sürecinin Niteliğinin Arttırılmasına Yönelik Görüşleri

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Uygulanan sınıf düzeyleri	Her öğrenci kendi sınıf seviyesinde Harezmi eğitimi almalıdır.	18
	Harezmi eğitimi öğrenci seviyelerine uygun olarak düzenlenmelidir.	2
Harezmi okul uygulamaları	Uygulamalar için ödenek verilmelidir.	4
	Ayrı bir Harezmi eğitimi sınıfı açılmalıdır.	3
	Harezmi eğitimi uygulayan okullar daha sık bir araya gelerek bilgi paylaşımında bulunmalıdır.	17

Tablo 5 incelendiğinde, “uygulanan sınıf düzeyleri” teması altında; her öğrenci kendi sınıf düzeyinde Harezmi eğitimi almalıdır diyen 18 öğretmen, Harezmi eğitimi Harezmi eğitimi öğrenci seviyelerine uygun olarak düzenlenmelidir diyen 2 öğretmen olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö24: “Ayrı bir Harezmi günü olmalı. Ya da bu model normal eğitim programına dahil edilmeli. Sınıflar karıştırılmalı ve tüm öğretmenlerin tüm öğrencilerle iletişiminin yolu açılmalı.”

Ö18: “Belki birinci – ikinci sınıflara yönelik farklı bir model, 3 ve 4. Sınıflara yönelik farklı bir model geliştirilebilir. Çünkü 1. Ve 2. Sınıflar problem çözme basamaklarında zorlanıyorlar ve soyut düşünmede güçlük çekiyorlar. Ama 3. Ve 4. Sınıflar bu konuda iyiler hatta belki en rahat uygulanabileceği sınıf seviyesi 4. Sınıftır bence. “

Tablo 5. incelendiğinde, “Harezmi okul uygulamaları” teması altında; 4 öğretmenin uygulamalar için ödenek verilmesi gerektiğini, 3 öğretmenin ayrı bir Harezmi eğitimi sınıfı açılması gerektiğini,

17 öğretmenin Harezmi eğitimi uygulayan okullar daha sık bir araya gelerek bilgi paylaşımında bulunması gerektiğini belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin bu konulardaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö8: “..Bir de belli bir ödenek çok iyi olur. Çünkü biz yapmamız yapmak istediğimiz çoğu şeyi ödeneğimiz olmadığı için geri duruyoruz. Okulumuzda çok zengin bir okul değil. Maddi olarak bize çok destek veremiyorlar. Hatta hiç destek veremiyorlar. Yani şu şenliklere filan hep bizim maddi yetersizliklerden dolayı geri duruyoruz.

Ö25: “Ayrı bir sınıf ortamı sağlanırsa daha farklı çalışmalar yapılabilirdi. Çalışma alanımız artardı. Çocuklar en azından kendilerini Harezmi sınıfına ait hissederdilerdir.

Ö24: “Ekipler arası iletişimin yolu biraz açılmalı. Aynı konuyu çalışan ekipler bir araya gelmeli. Yapılanlar paylaşılmalı.”

Ö26: “Model olduğu haliyle bence güzel.”

Harezmi Eğitim Modeli’ni Uygulayan Öğretmenlerin Modeli Uygulama Konusunda İstekliliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 6. Harezmi Eğitim Modeli’ni Uygulayan Öğretmenlerin Modeli Uygulamaya İlişkin İsteklilikleri

Temalar	Kodlar	Frekans (f)
Harezmi Eğitim Modeli’ni uygulamaya istekli olma	Öğrencilerdeki bilgi ve becerileri geliştirdiğini düşündüğüm için uygulamak isterim.	9
	Doğru Harezmi ekibiyle tekrar çalışmak isterim.	10
	Harezmi Eğitimi uygulamalarının öğrencileri mutlu ettiğini düşündüğüm için uygulamak isterim.	2
Harezmi Eğitim Modeli’ni uygulamaya istekli olmama	Maddi olanaksızlıklardan dolayı uygulamak istemem.	3
	Harezmi konusunda motive edilmediğim için uygulamak istemem.	2
	Seneye öğretmeni olacağım sınıf düzeyi uygun olmadığı için uygulamak istemem.	6
	Seneye başka projelere yönelmek istediğim için uygulamak istemem.	2

Tablo 6. İncelendiğinde, “Harezmi Eğitim Modeli’ni uygulamaya istekli olma” teması altında; 9 öğretmenin öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirdiğini düşündüğü için uygulamak istediğini, 10 öğretmenin Harezmi ekibiyle uyum içinde çalışabildiği için aynı ekiple tekrar çalışmak istediğini, 2 öğretmenin ise Harezmi Eğitim uygulamalarının öğrencileri mutlu etmesi nedeniyle *tekrar uygulamak istediğini belirttiği görülmektedir. Öğretmenlerin görüşleri aşağıda verilmiştir.*

Ö1: “Evet isterim. Farklı bir deneyim. Çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştiriyor bence. Bizim geçen sene kitap çıkarma fikrimiz yoktu mesela çocuklarla konuşa konuşa bu fikir çıktı ortaya. Her sene farklı öğrencilerle yapılırsa daha iyi olabilir. Daha farklı öğrencilerin daha farklı fikirlerini alabiliriz. O açıdan seneye de yapabilirim.”

Ö5: “Önümüzdeki yıl çalışabileceğim arkadaşarımla olduğum sürece isterdim. Çünkü farklı öğretmen arkadaşlarla aynı anda derse girmek çok güzel bir deneyimdi. Çok şey öğrendim. Ders

yönetimi, sınıf kontrolü gibi birçok konuda çok şey öğrendim. Hiç kimse Harezmi derslerinin ücreti için görev alma derdinde değil. Ortamdaki o enerji çok güzel. Öğrenciye ve öğretmene katkıları çok güzel.”

Ö9: “Evet ama aynı eikle. Çünkü ben sonradan dahil oldum ama tecrübeli öğretmenlerimiz, bana çok şey kattılar. Güzel bir ortam yakaladığımızı düşünüyorum”

Ö16: “Evet isterim. Harezmi eğitimi için bence doğru bir grup olmalı. Çalışma stiline uygun, sizin kadar emek harcayan kişilerle çalışmak çok önemli. Öyle bir grup olursa mutlaka yine katılmak isterim. “

Ö17: “Aslında ilk başta neden girdik bu işe demiştik ama şimdi uyumlu çalışma arkadaşlarımız olduğu için seneye de devam edebilirim. Başta sorsaydınız hayır devam etmem diyebilirdim ama şimdi devam ederim diyorum.”

Ö30: “İstekli öğretmenlerle bu proje yürütülebilir.”

Tablo 6. İncelendiğinde, “Harezmi Eğitim Modeli’ni uygulamaya istekli olmama” teması altında; 3 öğretmenin maddi olanaksızlıklardan dolayı uygulamak istemediğini, 2 öğretmenin Harezmi konusunda motive edilmediği için uygulamak istemediğini, 6 öğretmenin bir sonraki sene öğretmeni olacağı sınıf düzeyinin uygun olmaması nedeniyle uygulamak istemediğini, 2 öğretmenin ise seneye başka projelere yönelmek istediği için uygulamak istemediğini belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin görüşleri aşağıda verilmiştir.

Ö2: “İstemem. Benim düşüncem aynı zaten hocam. Yani şartları elverişli olursa devam edilebilir. Yani şöyle, biz geçen yıl da çok büyük sıkıntılar yaşadık. Hani bu ödenek konusunda müdür beyimiz sağ olsun hani hep desteki bize, tam desteki de ama hani velilerden de yine bir maddi olarak bir şeyler bekledik işte tişört onlar bastırdık biz giderken bir şeyler bir şeyler yaptık. Evet hani bunlar olmasaydı daha iyi olurdu işte bu yıl yine hani bir şeyler yapmak istiyoruz, bizim doğayla ilgili olduğu için çocukları bir botanik bahçesine falan mı götürsek diye düşündük ama gezi konusu yine sıkıntılı. Dönüş saatlerimiz bizim ders saatlerimizle çakışacağı için izin konusunda sıkıntılar yaşadık. Yani bunlar olmasa, hani istediğimiz her şeyi rahatlıkla yapabiliyor olsaydık daha iyimser bakabilirdim. Hani devam etme konusunda.”

Ö26: “İmkanlar düzeltilirse neden olmasın? Ama bunun için ciddi anlamda bir ödenek ayrılmalı. Gerekli yardımlar yapılmalı. Fiziki ortam sağlanmalı.”

Ö27: “Maddi açıdan da yeterince tatmin edici bulmuyoruz. Uyguladığımız başka projelerden daha az emek harcayarak aynı ek ders ücretini alabiliyorken bunca emeğin karşılığını alamıyor olmak caydırıyor.”

Ö3: “Geçen senenin sonunda biz en azından bir başarı belgesi beklemiştik mesela gelmedi. En azından bir başarı belgesi verilebilirdi. Hiç motive edilmedik. Belki ek ders olarak da biraz artırılabilir. Gerçi başlarken hiç kimse ek ders olduğunu bilmeden başlamıştı ilk beklentimiz para değil ama bir teşekkür beklemiştik. Motivasyon önemli.

Ö11: “İstemem. Çok yorucu bir süre. Bir de şöyle düşünüyorum, ülkemizde yapılan herhangi bir şey ödüllendirilmiyor. Motivasyon için simgesel de olsa bir ödül bekliyorum açıkçası. Hani

en büyük ödül çocukların bir şeyler öğrenmesi elbette ama ekstra bir emek veriyorsam ekstra zaman harcıyorsam bunun görülmesini istiyorum açıkçası. Harezmi bu noktada belki bizim ilçemizde henüz görünürlüğü olmayan bir uygulama. Basit mevzulardan bile ödüllendirilen insanlar oluyor sen 25 haftanı ayırıyorsun ama bu görülüyor. “

Ö4: *“Şu anda düşünmüyorum. Çünkü birinci sınıfım ve çok yorucu. Dördüncü sınıflarda daha ideal olduğunu düşünüyorum.”*

Ö10: *“Uygulamak istemem çünkü dördüncü sınıf öğretmeniyim ve kendi öğrencilerim de bu etkinlikten yararlanıyorlar ben seneye birinci sınıf öğretmeni olacağım. Seneye bağlı bulunacağım sınıf seviyesi itibariyle uygulayamayacağımı düşünüyorum. Çat pat okuyup yazabilen bir öğrenciyle yapılamaz gibi bence. Uygulayanlar varmış herhalde ama ben olamayacağımı düşünüyorum. Eğer onlara farklı bir program uygulanıyorsa bilemiyorum. Bence biraz soyut düşünme becerisi gerektiren bir uygulama. “*

Ö19: *“Ben geçen yıl uygulamıştım bu yıl dördüncü sınıfları okuttuğum için Harezmi’yi uygulamak istemedim. Dördüncü sınıflar inanılmaz yorucu bizim için. Yoksa uygulamak isterdim.”*

Ö23: *“İstemem. Seneye birinci sınıf olacağız. Bu sene dördüncü sınıfları okuttuğum için boş derslerimden yararlanmıştım ancak seneye böyle bir şansım olmayacak. “*

Ö24: *“İstemem. Birinci sınıf öğretmeni olacağım için istemem. Yoksa isterdim. Seneye zor bir sınıf almayacak olsam isterdim bunun dışında beni caydıran bir durum yok.”*

Ö25: *“İstemem, seneye birinci sınıflarla çalışacağım bu nedenle zaman bulamayabilirim ve daha fazla yorulacağım malum. Bunun dışında sorun etmezdim herhangi bir şeyi ve uygulamak isterdim.”*

Ö27: *“Ancak okulumuzun yürüttüğü başka pek çok proje var. Hepsinden biraz yapalım derken hepsi çok eksik oluyor.”*

Ö28: *“İstemem. Gelecek sene akıl oyunları, satranç gibi alanlarda çocuklarla çalışmak istiyorum. Çünkü kendimi web2.0 araçları ve diğer konularda çok yeterli hissetmiyorum.”*

Sonuç

Bu bölümde çalışma kapsamında görüşme formundan elde edilen verilere yönelik sonuçlar sunulmuştur.

Harezmi Eğitim Modeli'nin Uygulama Sürecine Dair Görüşler

Öğretmenler, Harezmi Eğitimi uygulamalarının öğrenciler üzerinde pek çok olumlu özellik geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Uygulamaların öğrenci üzerindeki olumlu görülen etkileri arasında öğretmenlerin çoğu işbirliği, problem çözme becerisi, farklı bakış açıları kazanma, öğrenme isteğinin artması ve öğrencilerde ifade becerilerinin artması gibi özelliklerin olduğunu belirtmişlerdir.

Harezmi eğitim uygulamalarını yürüten öğretmenler uygulamaların kendilerine mesleki tecrübe kazandırdığını ifade etmişlerdir. Meslektaşlarıyla aynı sınıfta birlikte ders işlemenin birbirlerine katkılar sağladığı konusunda görüş belirtmişlerdir. Kendilerini değerlendirebilme ve bu anlamda meslekte yeni kazanımlara ulaşabilme anlamında fırsat yakaladıklarını da belirtmişlerdir.

Okulların Araç-Gereç, Donanım ve Teknolojik Altyapı Bakımından Yeterliğine Yönelik Görüşler

Derslerin işlenebilmesi için okullarda yeterli teknolojik araç gerecin olduğunu ifade eden öğretmenler olsa da yetersiz olduğunu ya da olmadığını dile getiren öğretmenlerin sayısı oldukça fazladır.

Harezmi Eğitim Modeli Uygulamaları için Ayrılan Sürenin Yeterliğine Yönelik Görüşler

Öğretmenlerden bazıları uygulamalar verilen sürenin yetersiz olduğunu ifade etse de verilen iki saatlik uygulamaların yeterli olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Ancak planlamalar için ayrılan iki saatlik sürelerin yetmediğini, bu sürelerin dışına çıktığını bu nedenle, okul sonrası saatlerde bir araya gelerek ya da boş ders saatlerini ayırarak bu planlamaları yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Harezmi İçin Hazırlanan Etkinlik ve Ders Planlarına İlişkin Görüşler

Sınıf öğretmenlerinden bazıları kendi branşlarının etkinlik hazırlamak konusunda tecrübe kazandırdığını, bu tecrübeleri Harezmi uygulamalarına da aktarabildiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenlerin büyük çoğunluğunun Harezmi dersleri için etkinlik hazırlamakta zorlanmadıklarını ve tersine kolaylıkla halledebildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Fakat ders planlarını hazırlama konusunda zorlandıklarını bunun nedeninin Harezmi Eğitimi için istenen ders planlarının çok fazla ayrıntı içermesi olduğu görüşünü belirtmişlerdir.

Harezmi Eğitim Modeli'nin Niteliğinin Artırılmasına Yönelik Görüşler

Öğretmenlerin çoğu, Harezmi Eğitiminde bazı öğrencilerin seçilerek ayrı ayrı sınıflar oluşturulmasındansa her öğrencinin kendi sınıf seviyesinde Harezmi Eğitimi alması gerektiğini ifade etmişlerdir. Belli sayılarda öğrenci seçimi nedeniyle her öğrencinin ve her öğretmenin Harezmi Eğitime katılmadığını ancak bunun yolunun açılması gerektiğini, Harezmi Eğitime her öğrencinin kendi sınıf seviyesinde katılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Tartışma ve Öneriler

Harezmi Eğitim Modeli'nin Uygulama Sürecine Dair Görüşler

Uygulamaların öğrencilerde problem çözme becerilerini artırması ve iletişim becerilerini artırması sonucu Yavuz'un (2023) yaptığı çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik gösterdiği görülmektedir. Kurtuluş, Akçay ve Karahan, (2017) yaptıkları çalışma sonuçlarında da öğretmenler STEM uygulamalarını, problem çözme odaklı, eğlenceli bir öğretim olarak değerlendirmişlerdir sonucuna varmıştır. Çimşir vd.'nin (2022) yaptıkları çalışma sonuçlarında da öğrenciler Harezmi Eğitimi

uygulamalarının, problem çözme ve işbirlikçi çalışma becerisini geliştirdiğini; 'Hayatın İçinden Sorun' belirleme, veri toplama, hipotez oluşturma ve hipotezi test etmeye yani problem çözmeye katkısı olduğunu düşünmektedirler sonucuna varmışlardır. Ceylan, vd.'nin (2020) yaptıkları çalışmada da yapılan çalışmaların Harezmi Eğitim Modeli'nin işbirlikçi çalışma ortamı sağladığını ve öğrencilerin işbirlikçi çalışma becerilerini geliştirdiğini göstermektedir sonucuna varılmıştır. Uygulamaların öğretmenlere mesleki tecrübe kazandırması bakımından sonuçlar Seçer'in (2021) çalışmasının sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Yavuz'un (2023) yaptığı çalışmada da sonuçlar benzerdir.

Harezmi Eğitim Modeli'nin çoğu öğretmen görüşü doğrultusunda öğrencilerde problem çözme, işbirliği yapabilme, farklı bakış açıları kazanma, öğrenme istekliliğinin artması ve ifade becerilerinin gelişmesi gibi olumlu katkıları olduğu görülmektedir. Harezmi Eğitim Modeli'nin zemininde var olan disiplinlerarası bağlantı kurabilme, bilgiyi farklı disiplinlerin arasında transfer edebilme gibi becerilerinin öğretmen görüşlerine ağırlıkta olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte robotik ve kodlama anlamında da öğrencilerin aktif bir uygulama ve beceri geliştirme sürecine değinilmediği de görülmektedir. 1. Pilot uygulama raporunda sunulan beş zeminden birinin de robotik ve kodlama konusunda öğrencilerde gelişim gözlenmesi beklentisi olduğu ifade edilmiştir. Bu araştırmadan çıkan sonuçlar bu anlamda tutarlı görülmemektedir. Sınıflardaki teknolojik altyapı ve donanım eksikliğinin robotik konusunda uygulama imkânı sunmadığı söylenebilir. Bu anlamda sınıfların altyapısının modele uygun hale getirilmesi önerilebilir. Robotik konusundaki eksikliğin sebebi öğretmen yeterliği ve donanımı da olabilir. Öyleyse, öğretmenlerin robotik ve kodlama, teknoloji okuryazarlığı konusunda eğitimlere katılımının teşvik edilmesi sağlanabilir.

Okulların Araç-Gereç, Donanım ve Teknolojik Altyapı Bakımından Yeterliliğine Yönelik Görüşler

Harezmi derslerini işleyebilmek için uygun donanıma sahip bir sınıf ya da uygulama alanı bulunmadığını da ifade eden öğretmenler çoğunluktadır. Harezmi Eğitimi için web2.0 araçlarının kullanımı, teknoloji gerektiren uygulamaların yapılabilmesi için bu imkanlarla donatılmış bir uygulama ortamının var olmasının gerekli olduğu bilinmektedir. Bu anlamda Seçer (2021) yaptığı çalışmada da uygulama ortamlarının yeterli fiziki altyapıya ve donanıma uygun olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Yavuz (2023) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin çalıştıkları okulların birçoğunda teknolojik desteğin olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin en çok belirttiği ve sık sık yinelediği konu Harezmi derslerini işlemek için yeterli ve donanımlı bir alanın olmaması olmuştur. Öğrencilerin aidiyet hissedebilmesi için okulların imkânı doğrultusunda teknolojik ve uygun fiziksel altyapı ile donanımlı bir Harezmi Sınıfı oluşturulması önerilmektedir.

Harezmi Eğitim Modeli Uygulamaları için Ayrılan Sürenin Yeterliliği Görüşler

Seçer (2021) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenler, sürenin yetersiz oluşunu dile getirilmişlerdir. Bu anlamda çalışma sonuçları benzerlik göstermektedir. Öğretmenler uygulama sürelerinin yeterli olduğunu ancak planlama için sürenin yetmediğini, okul dışı saatlerde ve diğer boş

ders saatlerinde planlama yapmak durumunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. Harezmi eğitimleri için haftalık dört saat olarak verilen süre artırılabilir. Bu süre uygulama için kullanılmasa bile planlama için kullanılabilir.

Harezmi İçin Hazırlanan Etkinlik ve Ders Planlarına İlişkin Görüşler

Öğretmenler ders planlarının çok fazla ayrıntı içermesi nedeniyle, plan hazırlamakta zorlandıklarını dile getirmişlerdir. Bu sonuçlar Seçer (2021) tarafından yapılan çalışmanın ders planlama konusunda evrak işlerinin fazla bulunduğu sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Öğretmenler Harezmi planlarının çok fazla ayrıntı içerdiğini, yapılan pek çok uygulamanın planlar kısmında uygun başlıklar altında toplanmasının zor olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca bunu bir vakit kaybı olarak da görmekte, planlarla kaybedilen zamanın uygulamaya aktarılabileceğini ifade etmektedirler. Bu nedenle planlar daha işlevsel olacak biçimde yapılabilir.

Harezmi Eğitim Modeli'nin Niteliğinin Artırılmasına Yönelik Görüşler

Öğretmenlerin çoğu, Harezmi eğitimi uygulayan öğretmenlerle daha sık bir araya gelerek bilgi paylaşımında bulunmak istediklerini, böylece neyi ne kadar doğru yaptıklarını karşılaştırabileceklerini ifade etmişlerdir. Bu bulguyu Yavuz (2023) tarafından yapılan çalışma sonuçları da desteklemektedir. Araştırmada öğretmenlerin modelin planlama değerlendirme ve uygulama aşamasında öğretmen birlikteliğinin yararlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu anlamda sonuçlar benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin çoğu, her öğrencinin kendi sınıf seviyesinde Harezmi eğitimi uygulamalarına katılması gerektiği yönünde görüş belirtmiştir. Seçer (2021) yaptığı çalışmada Harezmi Eğitimi'nin öğretmen görüşleri doğrultusunda normal eğitim programına entegre edilebileceği sonucuna ulaşmıştır. Ancak bu entegrasyonun tıpkı 1. Pilot uygulama süreci raporunda (2018) olduğu gibi; egzersiz çalışması, proje, kulüp faaliyeti, seçmeli ders, sosyal etkinlik ya da serbest etkinlik faaliyeti olarak gerçekleştirilebileceği ifade edilmiştir. Bu sonuç Yavuz (2023) tarafından yapılan araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

İlkokul programında öğrencilerin serbest etkinlik adı altında bir dersleri olduğu bilinmektedir. Her öğrencinin kendi sınıf seviyesinde Harezmi Eğitime katılabilmesi için ilkökul seviyesinde serbest etkinlik derslerinde Harezmi Eğitimi uygulanabilir. Bununla birlikte öğretmenler, Harezmi uygulayıcı öğretmen ekipleriyle daha sık bir araya gelerek bilgi paylaşımı yapmak istediklerini dile getirmişlerdir. Harezmi uygulamaları kapsamında öğretmen paylaşım günleri yapıldığı bilinmektedir. Bu paylaşım günlerinin daha sık yapılarak öğretmenlerin birbirleri ile daha çok etkileşime girmeleri sağlanabilir. Sosyal olarak bir araya gelme fırsatı tanıyan online platformlar aracılığıyla da bu paylaşımların yapılması sağlanabilir.

Etik Kurul İzni: Bu araştırma, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 04.10.2022 tarihli 08-21 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.

Kaynaklar

- Aydın, İ. (2012). Alternatif okullar. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Aydın, M. (2014). Beş Nitel Araştırma Yaklaşımı. Creswell J. W. (Ed.), *Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni* (M. Bütün, & S. B. Demir, Çev., s. 69). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Banks, J. A. (2001). Citizenship Education and Diversity: Implications for Teacher Education. *Journal of Teacher Education*, 52(1), 5-16. <https://doi.org/10.1177/002.248.7101052001002>
- Brunold, C., & Conesa. (2010, Aralık). International Education: The International Baccalaureate, Montessori and Global Citizenship. *Journal of Research in International Education*, 9(3), s. 14. doi:doi.org/10.1177/147.524.0910382992
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). Örneklemeye yöntemleri. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Ayrıntı Basım Yayın ve Matbaacılık.
- Ceylan, Ö., Ögten, M., Tüfekçi, V., & Yurttaş, M. Ö. (2020). Öğrencilerin Harezmi Eğitim Modeline Yönelik Metaforik Algılarının Belirlenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(225), 227-251.
- Çelik, V., & Gömlüksiz, M. N. (2000). Küreselleşmenin Eleştirel Bir İncelemesi ve Eğitim Üzerindeki Etkileri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(17), 133-144.
- Çimen, A. (2022, Aralık). Harezmi eğitim modeli uygulama verisinin metin madenciliği teknikleriyle değerlendirilmesi. (Yayınlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul
- Gezer, İ. (2007). Nasıl bir eğitim: Eğitimde alternatif arayışlar. İstanbul: Bakış Yayıncılık.
- Kalaycı, N. (2008). Yükseköğretimde Uygulanan Toplam Kalite Yönetimi Sürecinde Gözardı Edilen Unsurlardan “Tky Merkezi” ve “Eğitim Programları”. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 163-188.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramlar-İlkelere-Teknikler (23 b.). Ankara: Nobel Akademi.
- Koçoğlu, E. (2018). Türkiye’de Pilot Uygulama Sürecinde Olan Harezmi Eğitim Modelinin Alan Uzmanlarının Görüşleri Doğrultusunda Analizi. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(19). s. 13-19
- Korkmaz, S. (2020). Waldorf yaklaşımına dayalı eğitim programının okul öncesi dönemdeki çocukların yaratıcılık ve bilişsel becerilerine etkisi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Krefting, L. (1991). Rigor in qualitative research: the assessment of trustworthiness. *The American Journal of Occupational*, 45(3), 214-222. doi:10.5014/ajot.45.3.214
- Lincoln , Y., & Guba, E. (1982). Epistemological and methodological bases of naturalistic inquiry. *Educational Communication and Technology Journal*, 30(4), 233-252.
- MEB, İ. (2018a). Harezmi Eğitim Modeli Stratejik Karar Alma Çalıştayı. <http://istanbul.meb.gov.tr/www/harezm-egitim-modeli-stratejik-karar-alma-calistayi-yapildi/icerik/1832> adresinden edinilmiştir.
- MEB, Z. (2019). Harezmi Eğitim Modeli Şenliği. <http://zeytinburnu.meb.gov.tr/www/harezm-egitim-modeli-senligi/icerik/797> adresinden edinilmiştir.
- Özbay, A. F. (2009). Yapılandırmacılık kuramına dayalı olarak İngilizce dersinin işlenişine ilişkin öğretmen görüşleri. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Seçer, T. (2021). Harezmi Eğitim Modelini uygulayan öğretmenlerin model hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Tokmak, A. (2022). Harezmi Eğitim Modelinin Sosyal bilgiler dersinde uygulanması. (Yayınlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Yavuz , O., Yavuz, Y., Özyürek, H., & Boral , D. (2019). Harezmi Eğitim Modeli’nin özel yetenekli öğrencilerin yaratıcılık becerilerine etkisi. *International Congress on Gifted and Talented Education*, 234.
- Yazıcı, E. (2022). Sıfırdan başlayarak algoritma ve programlama öğrenme. İstanbul: Hiperlink.